

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่
เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

A Development of Additional Course Historical Development of
Phrae Province to Promote Historical Thinking Skill
for Grade 7 Students.

แสงเดือน สั้งสอน

Saengduen Sungson

Senior Professional Level Teachers (K3 Teachers)

E-mail: Sangduensungson2514@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างและหาคุณภาพหลักสูตร รายวิชา
เพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) เพื่อ
ศึกษาผลการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนตามหลักสูตร

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในอำเภอเด่นชัย กลุ่มเป้าหมาย คือ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแม่จิวะ(ประชาราษฎร์รังสรรค์) ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2566 จำนวน 22 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทาง
ประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ คู่มือการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม(แผนการจัดการเรียนรู้)และ
เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบด้านความรู้ แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน
แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติได้ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความยากง่าย และการ
ทดสอบแบบทีแบบไม่อิสระ

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด
2. นักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางระดับสถิติที่ระดับ .05 ทักษะการปฏิบัติงานมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 87.50 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ร้อยละ 100
3. ผลความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนตามหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด

Abstract

The objective of this research were. (1) Create the Course Curriculum Historical Development of Phrae province For Grade 7 Students. (2) to study the impact of utilizing the Course Curriculum Development of Phrae province For Grade 7 Students. (3) To study student satisfaction with learning according to this curriculum.

There were 22 samples used this Course Curriculum This target group is Grade 7 students. studying at Banmaejua School (Denchai district, Phrae Province in 2nd semester of Academic Year B.E. 2566.

The instruments used for data collection were the Course Curriculum, the Course Curriculum, Historical Thinking test, operational skills assessment form, Desired characteristics assessment form, The data were analyzed by percentage, average, standard deviation, Difficulty value and t-test dependent.

The results of this study

1) The Course Curriculum Historical Development of Phrae province For Grade 7 Students. The average of the Curriculum appropriateness was at the high level and the overall of the curriculum instructions was appropriated at high level. 2) After utilizing the Course Curriculum Historical Development of Phrae province For Grade 7 Students' promote historical thinking skill, it was found that the posttest score was higher than the pretest at the significant level of .05, Operational skills had an average score of 87.50, Desired characteristics 100% 3) The results of student satisfaction with the course Curriculum are at the highest level

1. บทนำ

หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) จัดทำขึ้นเพื่อสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษานำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว โดยมีจุดหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น โดยกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้ผู้เรียนรักชาติ รักท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์ สร้างสิ่งที่ดีงามให้แก่สังคม มีจิตสำนึกใน การอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.5-7) ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำหลักสูตรแกนกลาง ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) ไปใช้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุตามจุดหมายและ มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด สถานศึกษาจึงได้นำแนวทางดังกล่าวมาในการพัฒนาหลักสูตรที่มีความเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นเพื่อพัฒนาหลักสูตรตามความสนใจ ความต้องการ ความถนัดของผู้เรียน และสภาพความต้องการของชุมชน โดยการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีความรู้ตามมาตรฐานการศึกษาที่หลักสูตร กำหนดให้ความสามารถตามศักยภาพของตนเองมีความรักในท้องถิ่นของตนเอง และมีคุณธรรมดำรงตนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และทักษะในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับชุมชนหรือท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.1-4) การสร้าง

หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมก็เป็นอีกกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียน ได้เรียนรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนขึ้นไว้ เฉพาะตามความแตกต่างและตามความต้องการแต่ละชุมชน โรงเรียนบ้านแม่จิวะ(ประชากรราษฎร์รังสรรค์) (2562, น.64-72) มีนโยบายในการพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรท้องถิ่น ที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง และมีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งในแต่ละชุมชนจะมีประวัติศาสตร์ บุคคลสำคัญ ศิลปกรรม วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาเป็นเอกลักษณ์ที่คนในชุมชนที่ให้การ ยอมรับและสืบทอดมาจากรุ่นสู่รุ่นมาอย่างยาวนาน ทำให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นตน

วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมซึ่งมีเป้าหมายที่สำคัญคือการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในมิติต่าง ๆ โดยแนวทางการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สามารถจำแนกออกได้เป็น 3 วิธี ซึ่งแต่ละวิธีต่างมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ 1) การเสริมสร้างความทรงจำส่วนรวม (enhancing collective memory) เป็นการส่งเสริมให้เป็นพลเมืองที่รู้จักเห็นถึงความสำคัญของมรดกชาติ 2) การสอนระเบียบวิธี (disciplinary) เป็นการสอนให้เป็นพลเมืองที่ได้รับการพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ และ 3) การสอนด้วยแนวคิดหลังสมัยใหม่ (postmodern) เป็นการสอนให้เป็นพลเมืองที่ตื่นรู้ สามารถตั้งคำถามและตรวจสอบที่มาของข้อมูล เรียนรู้ที่จะเห็นถึงความจริงแตกต่างและการอยู่ร่วมกันในความแตกต่าง หากครูพิจารณาพัฒนาการของนักเรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของพลเมืองในแต่ละมิติจะทำให้ครูสามารถเลือกแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้แก่ นักเรียนได้

การพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง และเอื้อประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่นจะบรรลุผลในทางปฏิบัติมากน้อยเพียงใดนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สำคัญแรกสุด คือ การเข้าใจวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นที่สืบเนื่องกันมาจากอดีต ซึ่งจะเป็นทิศทางในการวางแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับศักยภาพที่แตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น ในขณะที่เดียวกันการที่คนในท้องถิ่นได้มีโอกาสศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนย่อมจะเกิดความภูมิใจและรู้สึกผูกพันกับท้องถิ่นเพราะได้รู้ถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สร้างขึ้นมา และสามารถรักษาท้องถิ่นชุมชนให้อยู่รอดมาได้แต่ในทางปฏิบัติแม้ว่าประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจะมีจุดดีแต่ก็มีข้อควรระวัง และต้องช่วยกันแก้ไข เพื่อให้

การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ในเรื่องนี้ ธิดา สารเยา (2539) ได้ให้ข้อคิดไว้ว่า การหันมาสนใจศึกษาตำนานและตำนานประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ตามท้องถิ่นต่าง ๆ นำไปสู่ความสนใจสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างมาก ขณะเดียวกันก็ทำให้กระแสการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีขอบข่ายกว้างขึ้นครอบคลุมสังคมโดยรวม นักวิชาการเริ่มเข้าใจว่าคนท้องถิ่นมีศักยภาพทางความรู้ความคิดหรือที่นิยม เรียกว่า “ภูมิปัญญา” ในอดีตที่ผ่านมาคนในท้องถิ่น และผู้รู้ท้องถิ่นมีคำอธิบายอยู่ชุดหนึ่งสำหรับให้ความหมายแก่ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของตนและของบ้านเมืองที่ตนอาศัยอยู่ แต่เมื่อมีการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างเป็นระบบระเบียบวิธี มีวิจารณ์ญาณ มีจรรยาบรรณ ไม่บิดเบือนข้อมูลหลักฐาน วิพากษ์หลักฐานก่อนใช้ และอื่น ๆ อีกหลายอย่างบางทีความจริงที่ได้จากหลักฐานอาจไม่ตรงกับความจริงของอดีตในความคิดของชาวบ้านชาวเมืองก็ได้ อาจเกิดความขัดแย้งระหว่างความจริงของอดีตในความรู้ของชาวบ้านที่มีความเชื่อเป็นตัวชี้นำ และความจริงจากการสืบสวนหลักฐานข้อมูลตามแนวของศาสตร์ที่ผ่านมา การวิพากษ์หลักฐานของนักวิชาการ คงจะต้องเป็นหน้าที่ของครูบาอาจารย์ นักบริการการปกครอง นักวิชาการที่จะต้องทำความเข้าใจและเผยแพร่การค้นคว้าใหม่ ๆ เหล่านี้ให้แก่สาธารณชนด้วย เพื่อเราจะได้มีพลเมืองที่ฉลาดทันกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก

จากการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2562-2565 ได้พบปัญหาดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาประวัติศาสตร์ค่อนข้างต่ำ นักเรียนขาดทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์และนักเรียนไม่มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตน 2) กิจกรรมการสอน รูปแบบการสอนประวัติศาสตร์ของครูไม่น่าสนใจทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน 3) นักเรียนไม่ให้ความสำคัญ ขาดความพึงพอใจในการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์เนื่องจากคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัว เป็นเรื่องในอดีตนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันไม่ได้ จึงทำให้ผลการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ได้คะแนนต่ำ ในมาตรฐานการเรียนรู้ ส.4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และนักเรียนยังขาดทักษะที่จำเป็นในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ กล่าวคือ การคิดทางประวัติศาสตร์ (Historical Thinking) ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระและวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ส่งผลต่อการสร้างองค์ความรู้ ทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ประกอบด้วย ทักษะสำคัญ 5 ประการ

ได้แก่ 1) การคิดตามลำดับเวลาทางประวัติศาสตร์ 2) ความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ 3) การตีความและการวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์ 4) ความสามารถในการวิจัยทางประวัติศาสตร์ 5) การตัดสินใจและการวิเคราะห์ประเด็นทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ การคิดทางประวัติศาสตร์ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้เรื่องราวในอดีต ในขณะที่การเชื่อมโยงการดำรงชีวิตของเขาไปสู่อดีต การตอบข้อสงสัยในความเชื่อเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตและความเข้าใจในความคิดที่มีอิทธิพลต่อวิถีทางต่าง ๆ ซึ่งเราจะต้องเข้าใจประวัติศาสตร์ การดำเนินชีวิตของตนและผู้อื่น นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีเหตุผล ไม่หลงเชื่อกับสิ่งต่าง ๆ อย่างง่ายดายโดยเฉพาะงานเขียนหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่เขาต้องประสบในชีวิตประจำวันผู้เรียนจะมีการจัดระบบความคิดทางประวัติศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการสืบสอบอย่างมีวิจารณญาณซึ่งจะสามารถทำให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาที่มีความสัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนซึ่งได้ผ่านการใช้การคิดทางประวัติศาสตร์มาแล้ว และผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสนใจสังคม ความมีอคติต่อบุคคลอื่นจะลดลง เนื่องจากการคิดทางประวัติศาสตร์จะมีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนไม่ตัดสินอดีตจากกรอบความคิดของบรรทัดฐานและค่านิยมในปัจจุบัน แต่จะต้องเข้าไปทำความเข้าใจ ในบริบททางประวัติศาสตร์ จากเหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้นโดยการวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ จากค่านิยมที่มีความหลากหลาย อันจะเป็นการส่งผลให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และตระหนักถึงในความแตกต่างของค่านิยมทางการเมือง สังคมและวัฒนธรรมอันจะนำไปสู่ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยได้ต่อไป นอกจากนี้ยังสามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโดยรับรู้ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ความเป็นไปในอดีตที่ผ่านการคิดทางประวัติศาสตร์ทำให้ผู้เรียนรู้เท่าทันสังคมตามที่ กล่าวถึงการรู้เท่าทันสังคมไว้ว่าเป็นความสามารถที่บุคคลสามารถใช้ในการดำรงชีวิตและมีส่วนร่วมในชุมชนของตน โดยมีความเกี่ยวข้องกับทักษะที่หลากหลาย เช่น ทักษะด้านสติปัญญา ทักษะการเข้าสังคม ทักษะด้านความร่วมมือ รวมไปถึงในด้านทัศนคติและค่านิยม ดังนั้นด้วยเหตุผลดังกล่าวทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์จึงส่งผลการรู้เท่าทันสังคมในแง่มุมมองด้านสติปัญญา กล่าวคือ ผู้เรียนที่มีความเท่าทันสังคมจะมีความสามารถในการดำรงชีวิตและมีส่วนร่วมใน ชุมชนของตน สามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลโดยมีแหล่งอ้างอิงหรือหลักฐานสนับสนุนในประเด็นที่เกิดขึ้นของสังคมทั้งในอดีตและปัจจุบันและสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็นได้อย่างน่าเชื่อถือ เมื่อ

ผู้เรียนมีความเท่าทันสังคมจะทำให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในโลกปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากทั้งเอกสารและข้อมูลที่ได้อ้างอิงข้างต้น การส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์(Historical Thinking Skills) จึงเป็นทักษะที่สำคัญที่ควรพัฒนาผู้เรียนโดยการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อเป็นการเสริมสร้าง ความมั่นคงและพัฒนาจิตใจของคนในท้องถิ่น ให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น สหท้องถิ่นความเป็นเอกลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงได้รับสารสนเทศทางด้านประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของท้องถิ่น (สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ, 2548, น. 4)

การเรียนการสอนแบบ Active Learning เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การระดมสมอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการทำกรณีศึกษา เป็นต้น โดยกิจกรรมที่นำมาใช้ควรช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสาร/นำเสนอ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม บทบาทของผู้เรียนนอกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นแล้วยังต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกันด้วย ผู้สอนควรลดบทบาทในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนในลักษณะการบรรยายลง และเพิ่มบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเรียนรู้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ โดยใช้เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) รูปแบบการสอน 4I สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแม่จิวะ(ประชากรราษฎร์รังสรรค์) ร่วมกับทุกภาคส่วนในท้องถิ่น ตั้งแต่ นักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตร หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล ครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นของตนเองในด้านต่าง ๆ จนเกิดความรัก ภูมิใจในบรรพบุรุษ ความภูมิใจในถิ่นของตน สร้างความรู้สึกร่วมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคมตระหนักในคุณค่าของ มรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นและชาติอยู่ร่วมกับสังคมอื่นได้อย่างสันติสุข และมีจิตสานึกต่อ สังคมไทยโดยรวม โดยสามารถใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ และสร้างองค์ความรู้

ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ มีความรู้สึกรักถิ่นฐานบ้านเกิด ตระหนักถึงบทบาทของตน ในฐานะเยาวชนผู้มีส่วนร่วมสนับสนุนชุมชน และทำนุบำรุงสืบสานมรดกของท้องถิ่นให้คงอยู่ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยเรื่องการหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Design) แบบกลุ่มเดียววัดสองครั้ง (One-Group Pretest-Posttest Design)

3.2 ประชากร พื้นที่วิจัย และกลุ่มเป้าหมาย

ประชากร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในอำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ปีการศึกษา 2566 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านบ่อแก้ว โรงเรียนบ้านห้วยไร่ โรงเรียนชุมชนบ้านปงป่าหวาย โรงเรียนบ้านแม่จ๊ะวะ (ประชาราษฎร์รังสรรค์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ได้แก่ โรงเรียนวิไลเกียรติอุปถัมภ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้แก่ โรงเรียนเด่นชัยวิทยา รวมทั้งสิ้นจำนวน 112 คน กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนที่ใช้ในการพัฒนา คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแม่จ๊ะวะ (ประชาราษฎร์รังสรรค์) อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

ปีการศึกษา 2566 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 22 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการสอน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 แบบ ได้แก่

1. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา

1.1 หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.2 คู่มือการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม(แผนการจัดการเรียนรู้) และ เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 ฉบับ ได้แก่ แบบทดสอบวัดความรู้ ทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ แบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก, แบบประเมินทักษะปฏิบัติงาน, แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ แบบประเมินความพึงพอใจ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชี้แจงการจัดการเรียนการสอน ให้กับกลุ่มเป้าหมาย

2. ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียนรายวิชาพัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือการใช้หลักสูตร(แผนการจัดการเรียนรู้)และเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เวลารวม 17 ชั่วโมง

4. หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ้นสุดลง ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบหลังเรียนรายวิชาพัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

5. รวบรวมผลการทดสอบเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ความเหมาะสมของหลักสูตร ความเหมาะสมของคู่มือการใช้หลักสูตร(แผนการจัดการเรียนรู้) และเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์ผลการใช้หลักสูตร
 - 2.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที
 - 2.2 วิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการปฏิบัติงาน และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยใช้ ร้อยละ
 - 2.3 วิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพความสามารถในการทำแบบทดสอบตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 80/80
3. วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจโดยใช้ สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า

4.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตร (แผนการจัดการเรียนรู้) และเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 1 สรุปผลการหาคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

รายการประเมิน	\bar{X}	ระดับความเหมาะสม
1. โครงสร้างและเนื้อหา	5.00	มากที่สุด
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.83	มากที่สุด
3. อัตราเวลาเรียน	5.00	มากที่สุด

4. แบบทดสอบ	4.83	มากที่สุด
5. การวัดประเมินผล	4.77	มากที่สุด
6. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.83	มากที่สุด
รวม	4.87	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความเหมาะสมอยู่ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$)

ตารางที่ 2 . แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้หลักสูตร(แผนการจัดการเรียนรู้) และเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ยความ เหมาะสม			\bar{X}	ความหมาย
	ของ คู่มือการใช้หลักสูตร				
	(แผนการจัดการเรียนรู้) และเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ แต่ละหน่วย				
	1	2	3		
1. ด้านเนื้อหาที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับหน่วยการจัดการเรียนรู้	4.00	3.67	4.00	3.89	มาก
2. ผลการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.67	3.33	3.67	3.56	มาก
3. การเขียนสาระสำคัญในแผนมีความถูกต้อง	4.33	2.67	3.33	3.44	ปานกลาง
4. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ	4.33	4.33	4.33	4.33	มาก
5. จุดประสงค์การเรียนรู้พัฒนานักเรียนด้านความรู้ทักษะกระบวนการและเจตคติ	4.00	4.33	4.67	4.33	มาก
6. กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด	4.33	4.67	4.33	4.44	มาก

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ยความ เหมาะสม ของ คู่มือการใช้หลักสูตร (แผนการจัดการเรียนรู้) และเอกสารประกอบการ จัดการเรียนรู้ แต่ละ หน่วย			\bar{X}	ความหมาย
	1	2	3		
	7. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และเนื้อหาสาระ	4.00	4.00	4.33	4.11
8. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และระดับชั้นของนักเรียน	3.67	4.33	4.33	4.11	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะกระบวนการ ทำงาน	3.67	4.33	4.67	4.22	มาก
10. กิจกรรมเน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติ จริง	3.67	5.00	4.67	4.45	มาก
11. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรียงลำดับ จากง่ายไปยาก	3.67	3.67	3.67	3.67	มาก
12. วัสดุอุปกรณ์สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความ หลากหลาย	3.67	5.00	5.00	4.56	มากที่สุด
13. เอกสารประกอบการเรียนรู้มีเนื้อหา ครอบคลุม	3.67	4.00	4.67	4.11	มาก
14. เอกสารประกอบการเรียนรู้นำเสนอน่าสนใจ					
15. วัสดุอุปกรณ์สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับ เนื้อหาสาระ	4.67	4.67	4.67	4.67	มากที่สุด
16. นักเรียนได้ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.67	4.67	4.00	4.11	มาก
17. มีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	5.00	3.67	4.56	มากที่สุด
	4.67	4.33	4.33	4.44	มาก
รวม	4.04	4.24	4.26	4.18	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า คู่มือการใช้หลักสูตร(แผนการจัดการเรียนรู้) และเอกสาร
ประกอบการจัดการเรียนรู้ มี 3 หน่วย หน่วยละ 1 เล่ม แผนการจัดการเรียนรู้มีจำนวน 17

แผน ใช้เวลาเรียน 17 ชั่วโมง ผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.18

4.2 ผลการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ดังตารางที่ 3 แสดงผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการเรียนรู้	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig. 2-tailed
ก่อนเรียน	22	50	11.05	2.26		
หลังเรียน	22	50	44.23	3.41	46.80	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนด้านความรู้ตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินด้านทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ทักษะการปฏิบัติงาน/แผนการเรียนรู้ที่	จำนวน	คะแนน	ร้อยละ
	22	เฉลี่ย	
1. เมืองแพร่ยุคแวนแควน	22	14.14	88.38
2. เมืองแพร่ยุคล้านนาราชวงศ์มังราย	22	14.09	88.06
3. เมืองแพร่ยุคประเทศราชพม่า	22	14.00	87.50
4. เมืองแพร่ยุคประเทศราชสยาม	22	14.00	87.50
5. เมืองแพร่ยุคผนวกรวมกับสยามเป็นจังหวัดแพร่	22	14.00	87.50
6. เมืองแพร่ยุครัตนโกสินทร์	22	13.95	87.19
7. เมืองแพร่ยุคประชาธิปไตย	22	14.05	87.81
8. พัฒนาการด้านศิลปกรรมยุคสร้างบ้านแปลงเมือง	22	13.95	87.19
9. พัฒนาการด้านศิลปกรรมยุคศิลปกรรมแบบ สุโขทัย	22	14.18	88.63
10. พัฒนาการด้านศิลปกรรมยุคศิลปกรรมแบบ ล้านนา	22	13.95	87.19
11. พัฒนาการด้านศิลปกรรมยุคศิลปกรรมแบบ ท้องถิ่น	22	14.14	88.38
12. พัฒนาการด้านวัฒนธรรม ประเพณี การสร้าง บ้านเรือนการดำรงชีวิต	22	13.82	86.38
13. พัฒนาการด้านวัฒนธรรม ประเพณี การแต่ง กาย อาหารการกิน	22	14.00	87.50
14. พัฒนาการด้านวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และประเพณี	22	13.82	86.38
15. โบราณสถานของจังหวัดแพร่	22	13.95	87.19
16. โบราณวัตถุของจังหวัดแพร่	22	14.25	89.06
17. บุคคลสำคัญของจังหวัดแพร่	22	13.86	86.63

ทักษะการปฏิบัติงาน/แผนการเรียนรู้ที่	จำนวน	คะแนน	ร้อยละ
	22	เฉลี่ย	
รวม		14.00	87.50

จากตารางที่ 4 โดยภาพรวม ผลการประเมินด้านทักษะการปฏิบัติงานหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่ามีนักเรียนผ่านคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 14.00 คิดเป็นร้อยละ 87.50 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์จากใบกิจกรรมคะแนนระหว่างเรียนและ คะแนนหลังเรียน ประสิทธิภาพ 80/80 (E1/E2)

แบบทดสอบ	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนระหว่างเรียน			ประสิทธิภาพ (E1/E2)
	คะแนน	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	คะแนน	ร้อยละ	
	เต็ม	เฉลี่ย		เต็ม	เฉลี่ย	ละ	
ใบกิจกรรมที่ 1	12	10.68	89.00				
ใบกิจกรรมที่ 2	12	10.63	88.58				
ใบกิจกรรมที่ 3	12	10.68	89.00				
ใบกิจกรรมที่ 4	12	10.72	89.33				
ใบกิจกรรมที่ 5	12	10.63	88.58				
ใบกิจกรรมที่ 6	12	10.63	88.58	50	44.23	88.46	88.33/88.46
ใบกิจกรรมที่ 7	12	10.36	86.33				
ใบกิจกรรมที่ 8	12	10.72	89.33				
ใบกิจกรรมที่ 9	12	10.50	87.50				
ใบกิจกรรมที่ 10	12	10.54	87.83				
ใบกิจกรรมที่ 11	12	10.40	86.66				
ใบกิจกรรมที่ 12	12	10.68	89.00				
ใบกิจกรรมที่ 14	12	10.54	87.83				
ใบกิจกรรมที่ 15	12	10.63	88.58				

ใบกิจกรรมที่ 16	12	10.50	87.50
ใบกิจกรรมที่ 17	12	10.36	86.33
รวม		10.60	88.33

จากตารางที่ 5 พบว่าผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์จากใบกิจกรรมคะแนนระหว่างเรียนและคะแนนหลังเรียน ประสิทธิภาพ 80/80 (E1/E2)จากการวัดคะแนนประจำแผนการเรียนรู้ 17 แผนและการทดสอบหลังการเรียนรู้ได้ ประสิทธิภาพ 88.33/88.46

ตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระหว่างการจัดการเรียนการสอน ตาม หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	นักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์		นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีวินัย	22	100	-	-
2. ใฝ่เรียนรู้	22	100	-	-
3. มุ่งมั่นในการทำงาน	22	100	-	-

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนทุกคนคิดเป็นร้อยละ 100 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านมีวินัย ด้านใฝ่เรียนรู้และด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน

ตารางที่ 7 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับคะแนน
1. ด้านเนื้อหาสาระ	4.49	0.57	มาก
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.79	0.49	มากที่สุด
3. ด้านสื่อการเรียนรู้	4.57	0.53	มากที่สุด
4. ด้านการวัด และประเมินผล	4.47	0.60	มาก
5. ด้านบรรยากาศการเรียนรู้อยู่	4.54	0.61	มากที่สุด
6. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.57	0.56	มากที่สุด
รวม	4.57	0.04	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.04)

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

5.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรโดยการประยุกต์ทฤษฎีของทาบา 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการ และความจำเป็นของสังคม 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 3) การเลือกเนื้อหาสาระ 4) การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ 5) การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ และ 7) การกำหนดสิ่งที่จะประเมิน และวิธีการประเมินผล เอกสารประกอบด้วย โครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ได้หน่วยการจัดการเรียนรู้ 3 หน่วย ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองจังหวัดแพร่ มีแผนการจัดการเรียนรู้ 7 แผน ใช้เวลาเรียน 7 ชั่วโมง หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พัฒนาการด้านศิลปกรรม วัฒนธรรม

ประเพณีของจังหวัดแพร่ มีแผนการจัดการเรียนรู้ 7 แผน ใช้เวลาเรียน 7 ชั่วโมง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง โบราณสถาน โบราณวัตถุและบุคคลสำคัญของจังหวัดแพร่ มีแผนการจัดการเรียนรู้ 3 แผน ใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมง รวมใช้เวลาเรียนทั้งหมด 17 ชั่วโมง ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.88$) รายการประเมินความเหมาะสมทั้ง 6 รายการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (> 4.51) ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ อัตราเวลาเรียน แบบทดสอบ การวัดประเมินผล และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2. คู่มือการใช้หลักสูตร(แผนการจัดการเรียนรู้) และเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.18 หน่วยที่ 3 มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.26 รองลงมาได้แก่ หน่วยที่ 2 ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.24 และหน่วยที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 4.04

5.2 ผลการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ผลการเรียนรู้ของนักเรียนด้านความรู้ตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านความรู้ตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ คะแนนระหว่างเรียนและคะแนนหลังเรียน ประสิทธิภาพ 80/80 จากการวัดคะแนนประจำแผนการเรียนรู้ 17 แผนและการทดสอบหลังการเรียนรู้ได้ประสิทธิภาพ 88.33/88.46

2. ผลการประเมินด้านทักษะการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม ผลการประเมินด้านทักษะการปฏิบัติงานตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่ามีนักเรียนผ่านคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 14.00 คิดเป็นร้อยละ 87.50 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 เมื่อพิจารณาทักษะ การปฏิบัติงานของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรม

เรื่องโบราณวัตถุของจังหวัดแพร่มากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ มีคะแนนเฉลี่ย 14.25 คิดเป็นร้อยละ 89.06 รองลงมาได้แก่ เรื่อง พัฒนาการด้านศิลปกรรมยุคศิลปกรรมแบบสุโขทัย มีคะแนนเฉลี่ย 14.18 คิดเป็นร้อยละ 88.63 และเรื่อง เมืองแพร่ยุคแคว้นแคว้น และเรื่อง พัฒนาการด้านศิลปกรรมยุคศิลปกรรมแบบท้องถิ่น คะแนนเฉลี่ย 14.14 คิดเป็นร้อยละ 88.38 ตามลำดับ

3. ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่า นักเรียนทุกคนคิดเป็นร้อยละ 100 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านมีวินัย ด้านใฝ่เรียนรู้และด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน

5.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากมาหาน้อยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.49), ด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.53), ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.56), ด้านบรรยากาศการเรียนรู้อื่น ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.56) และด้านรางวัล และประเมินผล ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.60)

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่เป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โรงเรียนต่าง ๆ ที่สนใจสามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนได้

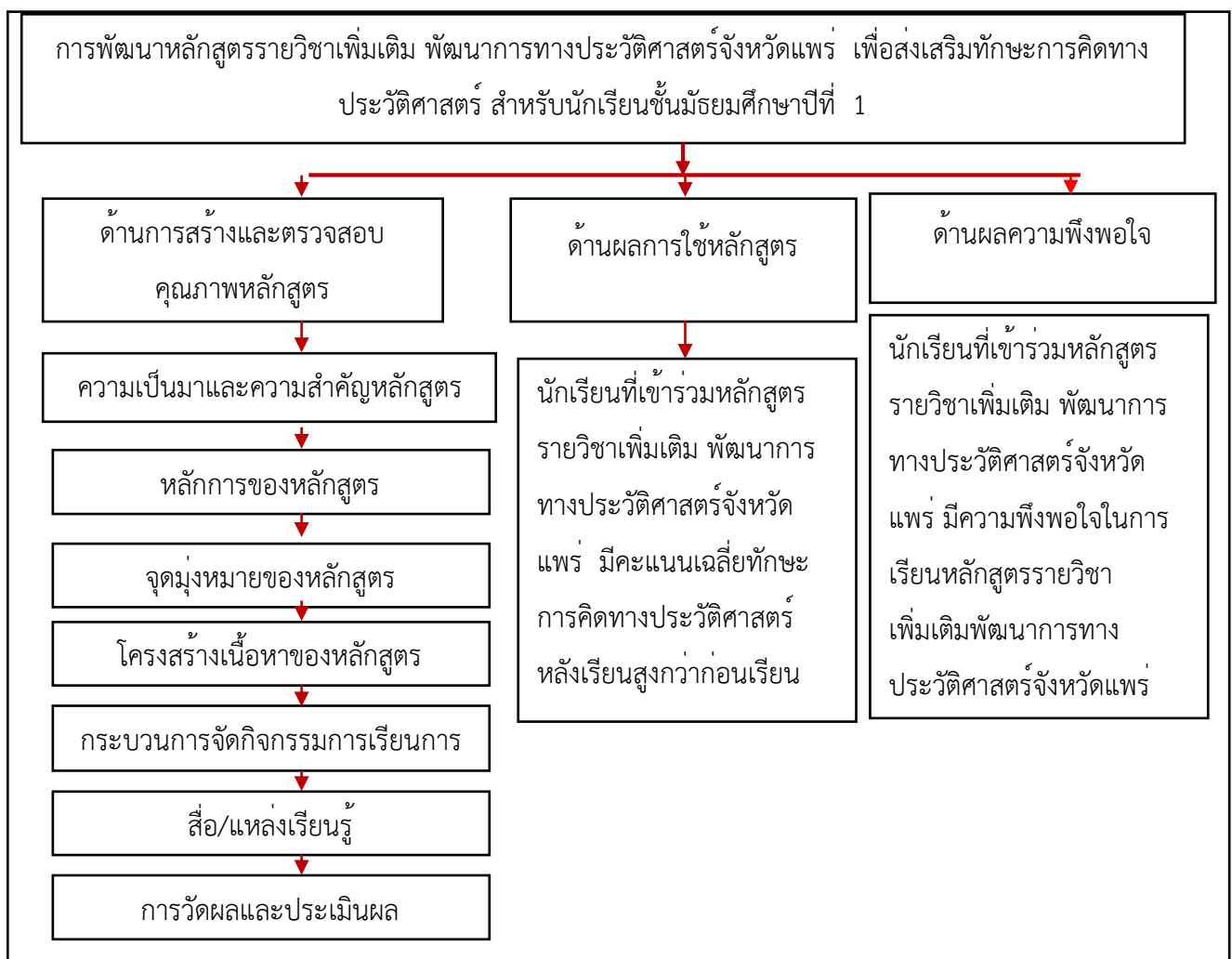
2. ผลการใช้หลักสูตรด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดแสดงว่าหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ใช้ได้ผลดีโรงเรียนในเครือข่ายควรศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้กับนักเรียน ได้

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่นในด้านอื่น ๆ เช่น วัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้าน การทอผ้า เครื่องแต่งกาย
2. ควรศึกษาเจตคติของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่อ หลักสูตรเพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบไปด้วย ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร และด้านผลการใช้หลักสูตร ดังแสดงในภาพที่ 1 ซึ่งจากโมเดลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังกล่าวข้างต้น ผู้สอนที่จะนำหลักสูตรนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอื่น ๆ ควรปรับเนื้อหาเรื่องที่จะอ่านให้เหมาะสมกับวัยและเหมาะสมกับระดับชั้นนั้น ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานการเขียนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และควรให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). การเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กลุ่มงานวิชาการโรงเรียนบ้านแม่จิวะ (ประชากรราษฎร์รังสรรค์). (2565). **บันทึกการ PLC ของครู และบุคลากรทางการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2565**. แพร่: โรงเรียนบ้านแม่จิวะ (ประชากรราษฎร์รังสรรค์).
- กลุ่มงานวิชาการโรงเรียนบ้านแม่จิวะ (ประชากรราษฎร์รังสรรค์). (2562). **หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านแม่จิวะ(ประชากรราษฎร์รังสรรค์) พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2561)**. แพร่: โรงเรียนบ้านแม่จิวะ (ประชากรราษฎร์รังสรรค์).
- ศศิพัชร จำปา. (2559). การสอนประวัติศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดอย่างมี **วิจารณ์ญาณ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สังัด อุทรานันท์. (2532). **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563, 2564, 2565). **สทศ. NIETS สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)**. สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2566, จาก <http://www.niets.or.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Taba, H. (1962). **Curriculum Development Theory and Practice**. New York: Harcourt, Brace.